

Raamatuntutkimisen HowTo

**Bob Harman
BibleTime tiimi**

Raamatuntutkimisen HowTo

by Bob Harman and BibleTime tiimi

Copyright © 1999-2016 The BibleTime Team (bt-devel@crosswire.org)

Abstrakti

The Biblestudy HowTo is a guide for studying the Bible.

It is the hope of the BibleTime team that this HowTo will provoke the readers to study the scriptures to see what they say. This particular study guide has been chosen as it takes care not to advocate any particular denominational doctrine. We recommend you to read and study the scriptures to understand what they say. If you start with the attitude that you want to have the Lord sow his word in your heart He will not disappoint you.

This document was originally created by Mr. Bob Harman and is licensed under the terms of the license "Creative Commons Attribution-Share Alike" [<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>].

Tekstien lainausmerkit ovat peräisin uudesta amerikkalaisesta standardi-Raamatusta, jos ei muuta ole sanottu

---

Table of Contents

1. Jumalan Sanan tärkeys	1
Ainutlaatuinen kirja	1
Kirja, johon Jumala puhalsi Hengen	1
Kirja, joka toimii	2
Kirja, joka vapahtaa	3
Kirja, joka sotii	3
Kehotus	3
Liite: "Kerran kaikille"	3
Liite: Raamatunlukuohjelmat	4
2. Raamatun tutkimisen perusasiat	5
Tarkoituksemme kuinka lähestymme Raamattua	5
Lähestyminen Jumalan Sanaan	5
Kuuntele	5
Lue	5
Tutki	5
Paina mieleen	5
Mietiskele	6
Raamatuntutkimisen tavat	6
Aiheenmukainen tutkiminen	6
Henkilöiden tutkiminen	6
Selittävä tutkiminen	6
Oikean tulkinnan perusteet	6
Sisältö	6
Asiayhteys	6
Ristiinviittaukset	6
Matt. 6:1-18 selittävä tutkiminen	6
Tehtävä: Kuinka käytän sanahakemistoa	7
Löydä erityinen jae	7
Tee aiheen tutkiminen	7
Kreikkalaisten ja heprealaisten sanojen merkityksen selvittäminen	7
Etsi nimien merkityksiä	8
3. Raamatuntulkinnan säännöt (hermeneutiikka)	9
Sääntö 1 - Tulkitse sanojen täsmällisten merkitysten mukaan.	9
Esimerkki 1A	9
Esimerkki 1B	10
Sääntö 2 - Tulkitse raamatullisia yhteyksiä	10
Esimerkki 2A	11
Esimerkki 2B	11
Esimerkki 2C	11
Rule 3 - Tulkitse historiallisia ja kultturellisia yhteyksiä	11
Esimerkki 3A	11
Esimerkki 3B	11
Sääntö 4 - Tulkitse kielen sanojen normaalikäytön mukaan	12
Esimerkki 4A	12
Esimerkki 4B	12
Sääntö 5 - Ymmärrä kertomusten opetus ja ero opetuksen ja vertauskuvan välillä	12
Esimerkki 5A	12
Esimerkki 5B	13

List of Tables

1.1. Uuden Testamentin käsikirjoituksen ja muiden muinaisten tekstien vertailu.	1
1.2. Mitä Raamatun tutkiminen tekee kristitylle?	2
1.3. Hengellinen sotavaruste	3

Chapter 1. Jumalan Sanan tärkeys

Jumalan sanan ymmärtäminen on erittäin tärkeää kaikille, jotka vetoavat Jumalan nimeen. Raamatun opiskelu on yksi ensisijaisista tavoista, joilla opimme kommunikoimaan Jumalan kanssa.

Ainutlaatuinen kirja

Raamattu on itsenäinen monilla tavoin. Se on ainutlaatuinen:

- Suosio. Raamatun myynti Pohjois-Amerikassa: yli 500 miljoonaa dollaria vuodessa. Raamattu on sekä kaikkien aikojen että vuosittain eniten myyty kirja!
- authorship. It was written over a period of 1600 years by 40 different authors from different backgrounds, yet reads as if written by one.
- preservation. F. F. Bruce in *Are New Testament Documents Reliable?* compares New Testament manuscripts with other ancient texts:

Table 1.1. Uuden Testamentin käsikirjoituksen ja muiden muinaisten tekstien vertailu.

Työ	Milloin kirjoitettu	Varhaisin kopio	Aikaväli	Kopioiden lukumäärä
Herodotus	448-428 eKr.	900 jKr.	1300 vuotta	8
Tacitus	100 jKr.	1100 jKr.	1000 vuotta	20
Caesarin <i>Gallialainen sota</i>	50-58 eKr.	900 jKr.	950 vuotta	10
Livyn <i>Roman historia</i>	59 eKr. - 17 jKr.	900 jKr.	900 vuotta	20
Uusi Testamentti	40 jKr. - 100 jKr.	130 jKr. osittaiset käsikirjoitukset 350 jKr. täydet käsikirjoitukset	30 - 310 vuotta	5000 kreikkaa & 10,000 latinaa

Kymmenen kopiota Caesarin *Gallian sota* löytyy, joista aikaisin kopioitiin 900 vuotta sen jälkeen kun Caesar kirjoitti alkuperäisen teoksen jne. Uudessa Testamentissa meillä on kokonaisia käsikirjoituksia, jotka ovat peräisin 350 jKr., papyrukset, jotka sisältävät suurimman osan Uudesta Testamentista 200-luvulta, ja fragmentti Johanneksen evankeliumista vuodesta 130 AD Kuinka monta käsikirjoitusta meidän on verrattava toisiinsa? 5000 kreikkalaista ja 10 000 latinalaista!

"Todisteiden totuudellisuuteen ja täydellisyyteen nojaten Uuden Testamentin tekstit ovat abosluttisesti ja kansantajuisesti yksin muiden muinaisten proosatekstien joukossa."

—Tekstikriitikko F. J. A. Hort, "Uusi testamentti alkuperäisellä kreikan kielellä", vol. 1 p561, Macmillan Co., siteeraa *Elämän kysymyksiä*. 25-26

Kirja, johon Jumala puhalsi Hengen

Heb.4:12 "For the word of God is living and active..." Jesus said (Mt.4:4), "It is written, Man shall not live on bread alone, but on every word that proceeds [lit., is proceeding] from the mouth of God." As we read the Bible, God's Spirit is there to speak it to our hearts in a continually-fresh way.

2 Tim.3:16 declares, " *All scripture is inspired by God [lit., God-breathed].*" Do you believe this? Before you answer, consider Jesus' attitude toward the Scriptures.

He referred to the human authors, but took it for granted that behind them all was a single divine Author. He could equally say 'Moses said' or 'God said' (Mk.7:10). He could quote a comment of the narrator in Genesis 2:24 as an utterance of the Creator Himself (Mt.19:4-5). Similarly He said, 'Well did Isaiah prophesy of you hypocrites, as it is written', when what He went on to quote is the direct speech of the Lord God (Mk.7:6 & Is.29:13). It is from Jesus Himself that the New Testament authors have gained their conviction of the dual authorship of Scripture. For them it was just as true to say that 'God spoke of old to our fathers by the prophets' (Heb.1:1) as it was to say that 'men moved by the Holy Spirit spoke from God' (2 Pe.1:21). God did not speak in such a way as to obliterate the personality of the human authors, nor did men speak in such a way as to corrupt the Word of the divine Author. God spoke. Men spoke. Neither truth must be allowed to detract from the other. ...

This, then, was Christ's view of the Scriptures. Their witness was God's witness. The testimony of the Bible is the testimony of God. And the chief reason why the Christian believes in the divine origin of the Bible is that Jesus Christ Himself taught it.

—John R.W. Stott, *Christ the Controversialist*, InterVarsity Press 1978, s.93-95

2 Tim.3:16 goes on, " *and profitable for teaching, for correction, for training in righteousness, that the man of God may be adequate, equipped for every good work.*" If we accept that the Bible really is God speaking to us, it follows that it will be our authority in all matters of faith and conduct.

Kirja, joka toimii

What will studying the Bible do for you? 1 Thess.2:13 says that the Bible " *performs its work in you who believe.*" Beside each scripture, write down the work the Word performs.

Table 1.2. Mitä Raamatun tutkiminen tekee kristitylle?

Viittaus	Toiminta
Ef. 5:26	puhdistaa -- "...pesi sen puhtaaksi vedellä ja sanalla."
Apt 20:32	builds up -- " ...the word of His grace, which is able to build you up and to give you the inheritance among all those who are sanctified. "
Room. 15:4	rohkaisee -- "että meillä toivo olisit pitkäjänteisyyden ja kirjoitusten rohkaisuun kautta."
Room. 10:17	antaa uskon -- "Niin tulee usko kuulosta ja kuulo Jumalan Sanan kautta."
1 Kor. 10:11	opetus -- "Nyt nämä asiat tapahtuivat heille esimerkiksi, ja ne ovat kirjoitettu meidän opetuksellemme"
Matt. 4:4	ravitseminen -- "Mutta Hän vastasi ja sanoi, 'On kirjoitettu, Ihminen ei elä ainoastaan leivästä, mutta jokaisesta sanasta, joka tulee Jumalan suusta.'"

Kirja, joka vapahtaa

Jn.8:32 " *and you shall know the truth, and the truth shall make you free.*" This is usually quoted by itself. Is this a conditional or unconditional promise? Would it apply to all kinds of knowledge? Find the answers by examining the first half of the sentence, in v.31. " *If you abide in My word, then you are truly disciples of Mine...*"

Näemme, että tämä on ehdollinen lupaus, puhuu erityisesti Jumalan Sanan totuudesta.

The Greek word for "wind" used in Eph.4:14 means a *violent wind.* " *As a result, we are no longer to be children, tossed here and there by waves, and carried about by every wind of doctrine...*" One thing studying the Bible does for us is to ground us in the truth, with the result that we won't be easily "blown away."

But Jesus answered and said to them, " You are mistaken [KJV Ye do err], not understanding the Scriptures, or the power of God." Mt.22:29

Mitkä kaksi asiaa meidän tulee tietää välttääksemme virheen?

- Jumalan sana
- Jumalan voima

Kirja, joka sotii

Ef.6:10-18 on yksi kuva meidän hengellisistä aseistuksestamme.

Table 1.3. Hengellinen sotavaruste

Kysymys	Vastaus
Kuinka monta asetta luetteloidaan tässä puolustusaseiksi?	5
Kuinka monta on pahennusta herättävää?	Yksi
Mikä niistä?	sana - <i>rhema</i>

Kehotus

2 Tim.2:15 (KJV) " *Study to show thyself approved unto God, a workman that needeth not to be ashamed, rightly dividing the word of truth.*"

Col.3:16 " *Let the word of Christ richly dwell within you; with all wisdom teaching and admonishing one another with psalms and hymns and spiritual songs, singing with thankfulness in your hearts to God.*"

Jos olet rikas jossain asiassa, kuinka paljon sitä omistat?

Ei pieni!

Saarn 12:11-12 " *Viisaiden sanat ovat teräviä kuin häränajajan piikki, mietelauselmat kuin lujia nauvoja. Nämä sanat ovat kaikki saman paimenen antamia. Ja vielä: Poikani, paina varoitus mieleesi. Paljolla kirjojen tekemisellä ei ole loppua, ja alituinen tutkistelu väsyttää ruumiin.*"

Liite: "Kerran kaikille"

The truth regarding the finality of God's initiative in Christ is conveyed by one word of the Greek Testament, namely the adverb *hapaxand ephapax*. It is usually translated in

the Authorized Version once, meaning once for all. It is used of what is so done as to be of perpetual validity and never need repetition, and is applied in the NT to both revelation and redemption. Thus, Jude refers to the faith which was once for all delivered to the saints (Jude 3), and Romans says, " *Christ also died for sins once for all*" (Rom.6:10, see also 1 Pe.3:18; Heb.9:26-28).

Thus we may say that God has spoken once for all and Christ has suffered once for all. This means that the Christian revelation and the Christian redemption are both alike in Christ complete. Nothing can be added to either without being derogatory to Christ... These are the two rocks on which the Protestant Reformation was built -- Gods revealed word without the addition of human traditions and Christ's finished work without the addition of human merits. The Reformers great watchwords were *sola scriptura* for our authority and *sola gratia* for our salvation.

—John R. W. Stott, *Christ the Controversialist*, InterVarsity Press 1978, sivut 106-107

Liite: Raamatunlukuohjelmat

Tässä on muutamia helppoja ohjelmia Raamatun lukemiseen systemaattisesti. Voit käyttää useampaa niistä jos haluat. Esimerkiksi #1 #4:n kanssa, tai #2 yhdessä #5:n kanssa. Vaihtelee ohjelmia vuosittain pitääksesi opiskelusi tuoreena!

1. Uusi Testamentti vuodessa: lue yksi luku joka päivä, 5 päivää viikossa.
2. Sananlaskut kuukaudessa: Lue yksi luku Sananlaskuja joka päivä vastatem kuukaudenpäivää.
3. Psalmit yhdessä kuukaudessa: Lue 5 Psalmeja 30:n päivän aikana, 20. kerralla luet Psalmit 20, 50, 80, 110, & 140.
4. Psalmit & Sananlaskut 6 kuukaudessa: Lue Psalmit ja Sananlaskut läpi yksi luku päivässä.
5. Vanha Testamentti ilman Psalmeja & Sananlaskuja kahdessa vuodessa: Jos luet yhden kappaleen päivässä Vanhaa Testamenttia ohittaen Psalmit & Sananlaskut, luet Vanhan Testamentin 2 vuodessa ja 2 viikossa..

Chapter 2. Raamatun tutkimisen perusasiat

Tarkoituksemme kuinka lähestymme Raamatua

Te kyllä tutkitte kirjoituksia, koska luulette niistä löytävänne ikuisen elämän -- ja nehan juuri todistavat minusta. Mutta te ette tahdo tulla minun luokseni, että saisitte elämän.

—Joh 5:39-40

Kirjan päätarkoitus on tuoda meille Martti Lutherin sanat “Menemme kehdon luo vauvan takia”; juuri kuten Raamatun tutkimisessa, emme tee sitä sen itsensä takia mutta Jumalan työtoveruuden tähden.

The Jews to whom Jesus spoke [...] imagined that to possess Scripture was tantamount to possessing life. Hillel used to say, "He who has gotten to himself words of Torah has gotten to himself the life of the world to come." Their study was an end in itself. In this they were grievously deceived. [...]

Kirjoitusten lukemisessa ei ole ansiota eikä hyötyä itsensä takia, mutta vain jos se tehokkaasti tuo esiin Jeesus Kristusta. Milloin tahansa Raamattua luetaan, tarvitaan innostunutta odotusta, että sen kautta tapaamme Kristuksen.

—John R.W. Stott, *Christ the Controversialist*, InterVarsity Press 1978, s. 97, 104.

Lähestyminen Jumalan Sanaan

Kuuleminen ja lukeminen tarjoavat teleskooppikuvan pyhistä kirjoituksista, kun taas tutkimukset ja muistaminen tarjoavat mikroskooppisen kuvan pyhistä kirjoituksista. Pyhien kirjoitusten mietiskely tuo kuulemisen, lukemisen, opiskelun ja muistamisen yhdessä ja vahvistaa Sanan mielessämme.

Kuuntele

Lk.11:28 “Siunattuja ovat he, jotka kuulevat Jumalan Sanan, ja seuraavat sitä.”

Lue

Rev.1:3 “Autuas se, joka tämän toisille lukee, autuaat ne, jotka kuulevat nämä ennussanat [...]”

1 Tim.4:13 “Lue seurakunnalle pyhiä kirjoituksia [...]”

Tutki

Apt. 17:11 “Juutalaiset olivat täällä avarakatseisempia kuin Tessalonikassa. He ottivat sanan halukkaasti vastaan ja tutkivat päivittäin kirjoituksista, pitikö kaikki paikkansa.”

2 Tim.2:15 “Pyri kaikin voimin osoittautumaan Jumalan silmissä luotettavaksi työntekijäksi, joka ei häpeä työtään ja joka opettaa totuuden sanaa oikein.”

Paina mieleen

Ps.119:11 “Minä talletan kaikki ohjeesi sydämeeni, etten rikkoisi sinua vastaan.”

Mietiskele

Ps.1:2-3 “Vaun löytää ilonsa Herran laista, tutkii sitä päivin ja öin. Hän on kuin puu, vetten äärelle istutettu: se antaa hedelmän ajallaan, eivätkä sen lehdet lakastu. Hän menestyy kaikissa toimissaan.”

The Navigators illustrate this by saying that as the thumb can touch all the fingers, we can meditate on the Word as we do any of the first four. Meditation is a key to revelation. A new Christian needs to hear and read the Bible more than they need to study and memorize it. This is so that they become familiar with the overall message of the Bible.

Raamatuntutkimisen tavat

Aiheenmukainen tutkiminen

Ota jokin yksittäinen aihe ja seuraa sitä käyttäen viittauksia tai sanahakemistoa.

Henkilöiden tutkiminen

Raamatun henkilön elämän tutkiminen, esim. Joosefin elämä 1. Moos 37-50.

Selittävä tutkiminen

Yksittäisen Raamatunkohdan tutkiminen, jakeen, luvun tai kirjan tutkiminen.

Oikean tulkinnan perusteet

Sisältö

Mitä se sanoo? Mitä se sanoo alkuperäiskielellä? Ole tarkka määrittelyissä. Älä lue sitä, mitä se ei sano.

Asiayhteys

Mitä ympärillä olevat jakeet kertovat? "Konteksti on kuningas" on sääntö - kohta on oltava järkevä koko kappaleen ja kirjan rakenteessa.

Ristiinviittaukset

Mitä muut jakeet sanovat tästä aiheesta muualla Raamatussa? Jumala ei ole itseään vastaan, tulkintamme tulee perustua kirjoitusten vertailulla muihin kirjoituksiin.

Matt. 6:1-18 selittävä tutkiminen

Let's study together Mt.6:1-18. Read it to yourself, first looking for the key verse, the verse that sums up the whole passage. Think you have it? Test it by picking different places in the passage and asking yourself if they relate to the thought of the key verse. Once you find it, write it as Roman numeral One of your outline:

I. Varokaa tuomasta hurskaita tekojanne ihmisten katseltavaksi

What does “practicing your righteousness” mean? Does the passage give any examples? What area of our lives is being addressed? *Our motives!* What sub-headings develop this thought?

- A. Kun annat
- B. Kun paastoat
- C. Kun rukoilet

Täytä nyt määrätyillä toimenpiteillä kuinka välttää väärät tavat harjoittaa hurskauttamme:

- A. Kun annat
  - a. Älä kuulosta trumpetilta. (kuinka joku voi "kuulostaa trumpetilta" tänä päivänä?)
  - b. tee se salaisesti.
  - c. jne.

Tehtävä: Kuinka käytän sanahakemistoa

Löydä erityinen jae

1. Ota jakeen avainsana tai epätavallinen sana.
2. Käännä tähän sanaan kirjaimellisesti.
3. Etene listausta alaspäin kunnes löydät jakeesi.

Löydä nämä jakeet:

1. "Rakastavan lyöntikin on rakkautta"
2. "Olemme Kristuksen lähettiläitä"
3. Kertomus rikkaasta miehestä ja Lasaruksesta.

Tee aiheen tutkiminen

Oletetaan, että halusit tutkia sanaa "lunastus". Ensin etsit kyseistä sanaa vastaavuudesta ja etsit sille lueteltuja viitteitä. Sitten voit etsiä niihin liittyviä sanoja ja viitteitä, esimerkiksi "lunastaa, lunastettu, lunnaat", jopa "ostaa" tai "ostettu".

Kreikkalaisten ja heprealaisten sanojen merkityksen selvittäminen

Entä jos huomasit KJV:n ristiriidan Mt.7: 1, "Älä tuomitse, ettei sinua tuomita" ja 1 Cor.2:15 "Hän, joka on hengellinen, tuomitsee kaikki asiat." Ehkä on olemassa kaksi erilaista kreikkalaista sanaa, joista molemmat käännetään suomeksi "tuomita"? (Käytämme Strong'ia täältä.)

1. Katso "tuomari".
2. Mene alas sarakkeelle Matt 7:1. Oikealla on numero 2919. Se viittaa käytettyyn kreikan sanaan. Kirjoita se muistiin.
3. Katso "tuomitsee".

4. Siirry alas saraketta pitkin 1 Kor. 2:15 . . . . 350.
5. Käänny takaisin kreikan sanakirjaan. (Muista, että olet UT: ssä, joten kieli on kreikka, kun taas VT on heprea.) Vertaa 2919: n merkitystä 350: een ja sinulla on vastaus!

Etsi nimien merkityksiä

Samalla menetelmällä voimme löytää kreikkalaisten ja heprealaisten nimien merkityksiä.

Katso näitä nimiä ja kirjoita ylös niiden merkitykset:

- Nabal
- Abigail
- Joosua
- Barnabas

Chapter 3. Raamatuntulkinnan säännöt (hermeneutiikka)

We already learned about the "3 Cs": content, context, cross-reference. We want to expand that now by delving briefly into biblical hermeneutics, whose goal is to discover the meaning intended by the original author (and Author!). While many applications of a passage are valid, only one interpretation is valid. The scripture itself says this by saying that no scripture is of any private interpretation (2 Pe.1:20 KJV "Knowing this first, that no prophesy of scripture is of any private interpretation."). Certain rules are helps toward discovering the correct meaning; by ignoring these rules people have brought much trouble on themselves and their followers. 2 Pe.3:16 "...in which are some things hard to understand, which the untaught and unstable distort, as they do also the rest of the Scriptures, to their own destruction."

How do we go about discovering the intended meaning of a passage? Let's say your attention has been drawn to a particular verse whose meaning is not clear to you. How do you study it out? Keep these rules in mind:

Sääntö 1 - Tulkitse sanojen täsmällisten merkitysten mukaan.

Mitä tarkempia voimme olla tarkojen alkuperäisten sanojen merkityksessä, sitä parempi on tulkintamme. Kokeile etsiä täsmällinen merkitys avainsanoille seuraavilla askelilla:

1. **Määrittely.** Katso määreitelmaa kreikkalaisesta tai heprealaisesta sanakirjasta Verbeille verbin aikamuoto on myös ratkaiseva.
2. **Ristiinviittaukset.** Compare scripture with scripture. Seeing how the same Greek or Hebrew word (not the English word) is used in scripture may clarify or throw new light on the definition. How does the same author use this word elsewhere? Other authors? Your reference tools may give you uses of the word in non-biblical documents, as well. Why do we have to go to the original languages; why isn't the English word good enough? *Because more than one Greek word may be translated into the same English word, and the Greek words may have different shades of meaning.*

Esimerkki 1A

Jn.20:17 "Touch me not" (KJV) sounds harsh, doesn't it? Sounds like Jesus doesn't want to be touched now that He is risen, that He is too holy or something. But that doesn't seem right, so let's look it up in Spiros Zodhiates' *The Complete Word Study New Testament* (AMG Publishers, 1991).

Definition: Turning to John 20:17, above the word "Touch" we see "pim680." The letters give us a code for the part of speech, and the number refers to Strong's dictionary reference. Let's look up the definition (p. 879). "680. Haptomai; from hapto (681), touch. Refers to such handling of an object as to exert a modifying influence upon it... Distinguished from pselaphao (5584), which actually only means to touch the surface of something. " Now look up "pim." The grammar codes in Zodhiates come right after Revelation; on p. 849 we see that pim stands for "present imperative active (80)". On p.857, "Present Imperative. In the active voice, it may indicate a command to do something in the future which involves continuous or repeated action or, when it is negated, a command to stop doing something. " This is a negative command, so it is to stop doing something that is already occurring. So, what have we found?

Maria on jo kiinni Jeesuksessa ja Hän sanoo lopeta!

Esimerkki 1B

Jaak 5:14, *Vanhempia käsketään rukoilemaan ja voitelemaan sairas*. Mitä on tämä voitelu?

Definition of aleipho (218) - "to oil" (Strong's); but we also have another Greek word translated "anoint", chrio (5548) - "to smear or rub with oil, i.e. to consecrate to an office or religious service" (Strong's). Since it's a verb, consider the tense also, "apta" aorist participle active. "The aorist participle expresses simple action, as opposed to continuous action...When its relationship to the main verb is temporal, it usually signifies action prior to that of the main verb." (Zodhiates p.851)

- Cross-references for aleipho:

1. Matt.6:17 Kun sinä paastostat, voitele hiuksesi
2. Mk.16:1 [naiset] ostivat tuoksuöljyä mennäkseen voitelemaan Hänet.
3. Mk.6:13 Ja he...voitelivat monta sairasta ja paransivat heidät.
4. Lk.7:38 [...] suuteli Hänen jalkojaan ja voiteli ne tuoksuöljyllä
5. Joh.12:3 Maria [...] voiteli Jeesuksen jalat, ja kuivasi ne hiuksillaan

- Cross-references of chrio:

1. Lk.4:18 "Herran Henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut julistamaan [...]"
2. Acts 4:27 Jeesus, jonka Sinä olit voidellut
3. Apt 10:38 Jumala voiteli Jeesuksen Pyhällä Hengellä ja voimalla
4. 2 Cor.1:21 Nyt Hän, kuka.... voitelee meitä, on Jumala

So what's the difference between aleipho and chrio? Look back over the cross-references and the definitions, and sum up the difference: "*aleipho*" is a practical use of oil and "*chrio*" is a spiritual

As an illustration (although the word is not used) of the practical use of oil at that time, when the good Samaritan cared for the man beat up by robbers he poured oil and wine in the wound. So oil had a medicinal use in Jesus' day.

Now let's apply what we just learned by this word study to James 5:14 "*Is any among you sick? Let him call for the elders of the church; and let them pray over him, anointing him with oil in the name of the Lord.*" Is "anointing" spiritual or practical? Practical!

And the tense in Greek, the aorist participle, would be better translated "having anointed," so the order is the anointing first, then the prayer ("in the name of the Lord" refers to the prayer, not the anointing). James 5 is saying that the elders should give the sick person medicine and pray for him in the name of the Lord. Doesn't that express a beautiful balance of practical and spiritual in our God!

Sääntö 2 - Tulkitse raamatullisia yhteyksiä

Interpret scripture in harmony with other scripture. What do the verses on each side say? What is the theme of the chapter? The book? Does your interpretation fit with these? If not, it is flawed. Usually, the context supplies what we need to correctly interpret the passage. Context is key. If confusion remains as to the meaning after we have interpreted the text within its context, we have to look further.

Esimerkki 2A

Aiemmassa luennossa me käsitelimme Joh 3:5 *"synny vedestä ja Hengestä."* Mitä on vesi tämän keskustelun yhteydessä?

Water baptism is not under discussion here, which would be a big switch from the subject being discussed by Jesus and Nicodemus. Watch out for a sudden change of topic, it may be a clue that your interpretation has been derailed! The water is the amniotic fluid, "born of water" = natural birth.

Esimerkki 2B

1 Cor.14:34 "Let the women keep silent in the churches" has to be taken within the biblical context of 1 Cor.11:5 "every woman [...] while praying or prophesying [...]"

Esimerkki 2C

Acts 2:38 "And Peter said to them, 'Repent, and let each of you be baptized in the name of Jesus Christ for the forgiveness of your sins [...]'. Is this teaching baptismal regeneration? If this was the only verse of scripture we had, we would have to conclude that. But in the light of the clear teaching elsewhere that regeneration happens by faith in Christ, we have to interpret it otherwise. Peter is urging baptism as a way for his hearers to respond to the gospel. If baptism were the pathway to being born again, how could Paul write 1 Cor.1:17 *"For Christ did not send me to baptize, but to preach the gospel"*?

Rule 3 - Tulkitse historiallisia ja kultturellisia yhteyksiä

At first we are not asking "What does it mean to me?" but "What did it mean to the original readers?"; later we can ask, "What does it mean to me?". We have to take into account the historical and cultural background of the author and the recipients.

Esimerkki 3A

"3 days & 3 nights" (Mt.12:40) have led some to come up with a "Wednesday crucifixion theory," esp. the cult of Armstrongism. How could Jesus die on Friday afternoon and rise Sunday morning yet "be raised on the third day" (Mt.16:21)? Exact meanings of "three" or "days" won't help explain the apparent contradiction.

We need an historical tidbit: Jews counted any part of a day as a full day, as we would count buckets of water (if there were six and one-half buckets of water, we would say there were 7 buckets of water even if one was only partly full). So to the Jewish mind, any part of a day counted as a full day, and days started at 6 p.m. and ended at 6 p.m. Friday from 3 p.m. to 6 p.m. = day 1. Friday 6 p.m. to Saturday 6 p.m. = day 2. Saturday 6 p.m. to Sunday 5 or so a.m. = day 3. Interpreting within the cultural context keeps us out of trouble.

Esimerkki 3B

Gen.15:7-21. The historical context is that cutting animals in two and then walking between the pieces was the normal way of entering a contract in Abraham's day. Both parties walked between, taking the pledge that dismemberment would happen to them if they didn't live up to their part of the contract. But in this case only God goes thru, making it a unilateral covenant.

Sääntö 4 - Tulkitse kielen sanojen normaalikäytön mukaan

Let literal language be literal and figurative language be figurative. And watch out for idioms, which have special meanings.

Esimerkki 4A

“huono silmä” Matt 6:23 (Biblia "paha silmä").

Rule 1, definition of "evil" and "eye" - no help here. Rule 2, context: seems to confuse us even more. It doesn't seem to fit with what goes before and after! This should tip us off that we aren't understanding it rightly!!

What we have here is a Hebrew idiom, “evil eye”. Let's look up other uses of this idiom: Mt.20:15 " *Is it not lawful for me to do what I wish with what is my own? Or is your eye envious [lit. "evil"] because I am generous [lit. "good"]?*" We find that having an "evil eye" is a Hebrew idiom for being stingy or envious. Now go back to Mt.6 and notice how this understanding ties in so perfectly to the context.

Esimerkki 4B

Is.59:1 “Herran käsi ei ole lyhennetty;”

5. Moos. 33:27 “Sinun turvasi on ikaikojen Jumala, sinua kantavat ikuiset käsivarret. Hän karkotti tieltäsi viholliset ja käski sinun hävittää heidät.”

References to body parts of God are used by Latter-Day Saints to prove that God was once a man just as we are. Once they convince people of that, they go on to teach that we can become God just like He is! At a lecture he was giving, a group of Mormon elders challenged Walter Martin (author of *Kingdom of the Cults*) with an enumeration of verses like these. Dr. Martin then asked the Mormons to read one more scripture: Ps.91:4 “He will cover you with His feathers; And under His wings shalt thou trust”. W.M. said, “By the same rules of interpretation that you just proved God to be a man, you just proved that He is a bird”. The Mormons had to laugh as they realised the ridiculousness of their position.

Sääntö 5 - Ymmärrä kertomusten opetus ja ero opetuksen ja vertauskuvan välillä

Vertauskuva on: *Kertomus, jossa kullakin osalla on merkitys.*

Jokainen kertomus on vertauskuva, tosi vai epätosi?

Some parables are allegories, for instance, the parable of the sower is an allegory: the seed is the word of God, the thorns are worries and greed, etc. But most parables are not allegories but simply stories to illustrate one point. It's dangerous to get our doctrine from parables; they can be twisted to say all sorts of things. We need to get our doctrine from clear scriptures that lay it out; then if a parable illustrates that, fine.

Esimerkki 5A

Kertomus leskestä ja väärämielisestä tuomarista Luuk.18:1-8. Tämä kertomus valaisee yhden läksyn: lanistumaton rukoilu. Jos me sijoitamme sen vertauskuvaan, mitä meillä on?

Kaikenlaisia vääryyksiä tapahtuu merkityksille. Jumala on halutun puolustamaan leskiä, rukoilijat "kiusaavat" Häntä, jne.

Esimerkki 5B

Epärehellisen taloudenhoitajan vertauksessa Luuk 16:1-9. Mikä on vertauksen ydin? Onko se allegoria?

The steward is commended for only one thing, his shrewdness in using what he had to prepare for a time when he wouldn't have it. But he is not commended for his unethical behavior in cheating his master.